CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad y cyfarfod:	**13 Mawrth 2018**
Aelod Cabinet	**Dyfrig Siencyn, Arweinydd**
Swyddog Cyswllt:	**Dilwyn Williams, Prif Weithredwr**
Teitl yr Eitem:	**Pwerau Trethiant Llywodraeth Cymru**

Y penderfyniad a geisir

Rhoddir cyfle i'r Cabinet drafod bwriad Llywodraeth Cymru i gyflwyno trethi newydd er mwyn ystyried a yw'n dymuno mynegi barn ar y cynigion.

Cefndir

1. Rhwng 6 Tachwedd 2017 a 5 Rhagfyr 2017, cynhaliodd Llywodraeth Cymru bleidlais ar y cyfryngau cymdeithasol am y rhestr fer o 4 syniad am drethi newydd i Gymru.

2. Nid yw'n hollol eglur beth oedd statws y "bleidlais cyfryngau cymdeithasol" yma ond ymddengys o'u safle we mai codi ymwybyddiaeth a cheisio barn oedd y bwriad.

3. Nid yw'n glir chwaith a oedd yna gyfle i gyrff fel ni gyflwyno barn.

4. Nodir y trethi dan sylw isod.

    - **Treth ar dir gwag** - treth newydd i gynyddu'r gost o ddal tir gwag yn ysgogiad i adeiladu cartrefi newydd.
    - **Ardoll gofal cymdeithasol** - treth i helpu i ariannu gofal cymdeithasol yng Nghymru dros yr hirdymor.
    - **Treth ar ddeunydd plastig untro** – treth newydd er mwyn newid ein hymddygiad tuag at blastig untro.
    - **Treth ar dwristiaeth** – treth er mwyn gweld a ellid codi cyfraniad bach gan ymwelwyr i helpu i gynnal gwasanaethau sy'n bwysig i ymwelwyr a'r gymuned leol.

5. Mae Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid yn ddiweddar wedi cyhoeddi y byddant yn defnyddio'r syniad am dreth ar dir gwag i brofi pwerau Deddf Cymru, ond bydd gwaith yn parhau hefyd ar y tri syniad arall.

6. Nid yw'n glir beth y bydd hynny yn ei olygu nac ychwaith beth fyddai amserlen debygol.

7. Diddorol yw nodi yn y "bleidlais cyfryngau cymdeithasol" o'r ychydig dros fil o ymatebion a gafwyd mai dyma oedd y canlyniad.

	O blaid	**Anghytuno**
Treth Tir gwag	60%	40%
Ardoll Gofal Cymdeithasol	49%	51%
Treth Blastig untro	78%	22%
Treth Twristiaeth	37%	63%

8. Rhoddir cyfle i'r Cabinet drafod y mater er mwyn ystyried a yw'n dymuno mynegi barn ar y cynigion.

9. Yn wyneb y perygl y gallasai'r canlyniad uchod ddylanwadu ar bolisi'r Llywodraeth, ac yn wyneb y ffaith mai'r ddau fyddai'n uniongyrchol effeithio ar Lywodraeth Leol yw'r ddau sydd wedi derbyn y nifer isaf o bleidleisiau o blaid, dichon y bydd y Cabinet yn dymuno ystyried hyn yn benodol.

Sylwadau'r Swyddogion Statudol

Swyddog Monitro
Dim i'w ychwanegu o ran priodoldeb.

Pennaeth Cyllid

Nid oedd Llywodraeth Cymru wedi holi barn awdurdodau lleol, nac hyd yn oed tynnu sylw'r Cyngor at fodolaeth ei "pleidlais ar lein" cyn iddo gau yn Rhagfyr. Holais y gwas sifil cyfrifol yn Rhagfyr, ac atebodd yn Ionawr, gan gadarnhau roedd y "bleidlais ar-lein ddim ond yn anffurfiol a'u bod o hyd yn croesawu syniadau". Felly, byddai cyfle i'r Cabinet neu gyrff eraill i fynegi barn drwy anfon at -FinancialReformMailbox@gov.wales . Rwy'n croesawu'r bwriad i gynnal trafodaeth ar y mater.